

ZERBITZARI-REN OMENALDIA

Azkainen, Urriaren 30-ean - 1983

*André Luberriaga
Azkaineko Auzapeza*

Adixkide maiteak: deneri agur eta ongi etorri Azkaingo herrian. Egun ditugu beraz apailatzen edo muntatzen, Larrun mendia lekuko, 2 besta eder = Eskualtzaleen biltzarraren urteko elgarretaratzea eta Zerbitzari zenaren omenaldia, lehen mende buru-kari.

Bai, segurki Azkaine ohoratua eta lausengatua da zuek guzieri esker. Egun goxo bat pasa dezagun elgarrekin.

Milesker berezi bat mugaz bertzaldetik etorri diren guzieri, etorri diren gure anaieri, zeren odol ber-bera baitugu gure zainetan eta itxaropen ber-bera gure gogo bihotzetan.

AZKAINE, herri gisa ezagutua da bazterretan. Herri pollita omen da... Bainan Eskual kulturari buruz zer da Azkaine? bertuteko herria ote da?

Herri huntan, jendea bethi mintzatu da eskuaraz eta, jainkoari esker, oraino mintzo da. Bainan, denetan bezala, buruz beheitiko bat egin du 30 urte hautan. Hainitz kanpotiar sartu delakotz, bainan ere —zertako ez kofesa gure bekatua den bezala?— Eskual hizkuntzaren amodioa epeldu delakotz gure bihotzetan.

Lehenengo denboretan, idazle edo izkiriatazaila famatuak izan dire Azkainen. Huna zonbeit izen:

— J. B. DUHALDE, Uhaldekoa, jesuita, olerkilari eta predikari aipatua.

— Aita Klement, hura ere deituraz Duhalde, Sabadin baitakoa, kaputxi-no predikari famatua.

— Xurio bi anaiak; Mixel, berteak bertze, *Jesus Christoren Imitacionea* eskuaraz argitaratu duena; 11 aldiz agertua izan baita. Zer arraskasta! Piarres, haren anaia, Teologiako sailean lan ederra egin duena.

— Martin Iribarren, Etxeberrikoa, Eskual hiztegi edo “dictioner” bat egin duena, bertze lan hainitzen artean.

— Exteben eta Damien Lapeyre anaiak eta bertze zonbeit famatu izendatzen ahal niuzke hemen, bainan sobera luzatuko nuke. Bego beraz hortan lehengoa...

Eta orai? gure orrhoitean, Jean Elissalde, Zerbitzari, Eskualzaindikoa (Euskal Akademia). Nere ondotik, nik egiten ahalnuen bainan hainitz hobeki mintzatuko dire hortaz aita Villasante eta Roger Idiart.

Gaurko egunian, badugu, hau ere Eskualzaindian barne dena, gure adixkide Piarres Larzabal, "Pierre Ixelenkoa". Antzerki edo teatro sailean lan berezia egin duena. Gora Piarres eta hainitz urthez jainkoaren laguntzarekin!

Bertze idazle eta predikari ezagutu bat = Roger Idiart, Eskualzaindiko bidean egiten hari baititu urrats ederrak zonbeit urthe hautan.

* * *

Eta bihar? biharkoaz kezu naiz eta kezu gare Azkaingo herri kargu dunak. Bainan, egiten ahal ditugun guziak egiten ditugu guk ere Eskual kulturaren alde. Huna zonbeit ponttu:

* orai dela 12 urthe, herriko bozak doi doietarik galdu izanikan ere, zonbeit lagunekin indar berezi bat egin ginuen eta egunetik biharrerat ikastola bat sor-arazi nere aita zenaren etxean. Egun, urtero 20 haur badira ikastola hortan.

Eskual dantza eta xistulari talde bat ere sor arazi ginuen, nere kusina Andd e lendakari. Talde hori bataiatu ginuen "Ikasleak", gure haur denborako "Tunantiak" talde tikiaren oroitgarri. Iphar Euskadiko talde hoberenetan da egun "Ikasleak" taldea.

* Geroztik, herri kargudun gisa ez gira uzkur egon. Kontseiluko biltzetan berdin mintzo gare eskuaraz edo erdaraz, 19-ak eskualdunak garelakotz. Hori ez da ikusi gure herrian, bederen 100 urthe hautan. Bethi baziran erdal-dunak eta heien gatik denak erdaraz mintzo baitziren. Urrats hori urrats zaila izan da, kanpotiarrez hainitz nahasia den herri batean, eta urgullu dugu hori eginik = 19-ak eskualdunak!

Bertzalde, ganden primaderan edc uda berrian, bozkatu dugu 19-ek, herri diru konduetako (edo budgeteko) eguneko bat baztertuko gizuela Eskual kulturaren alde. AZKAINA DA Iphar Euskadiko herri guzietan urrats hori lehenik egin duena.

Ikusten duzue, otxixon aipatu ditutan Eskualdun kartsuek eta, bereziki, guk haurrean eta gaztean ezagutu Zerbitzari eta Piarres Larzabal-ek umeak egin dituztela!

Eguneko bat hori, haurten, Azkainen, 3 milliun eta 800 milla libera da, diru xaharrean. Diru hori nola puskatu dugu? lehenik, herriko 3 talderi, urthe guziz bezala, emanez beren diru partea: pilota, eskual dantza, ikastola. Bainan ere, herriz kanpoko bertze 13 talde edo batasuneri diru laguntza emanez. Huna zoin diren, aurtengo 13-ak: Donibane Lohizuneko Ikastola (lehen maila), Aturri-Nabarrako irratia, Gure Irratia, Eskualtzaleen Biltzarra, Ikas, Aize Garbia, Lauburu, Antzerkilarien Biltzarra, Gau Eskolak, Bertsularien

Lagunak, Institut d'Etudes Basques Ikastegia, Eusko departamenduaren aldeko batasuna eta Eskualzandia.

Ez dut erran nahi Azkaingo herriak, urteko diru konduekin, 13 batasun horieri eman duela dirua sakelen bete; ez. Erran nahi dut egin dugula gure araberako indarra.

Bertze, eskual herriko, herri hainitzek egiten balute indar bera, hoberena litake diru horiek guziak emaita kutxa bakar batean eta zatitzea eta idatzea, denak lekuko, bakotxaren beharraren eta mereximenduaren arabera.

Sail hortan naizelarik nahi ditut 2 dei egin Azkaingo xoko huntarik, behar bada larrun puntarat ganik denek entzuteko gisa:

Ipar Euskadiko Auzaphez edo mera maiteak = denek egiten baduzue, bakotxak bere herrian, Azkainek egiten duena, gaurtik biharrera Eskual kulturaren salbatzeko behar diren diru guziak bilduko dire! Parisek eta Pauek beren saileko eginbidea betez erran gabe doa.

Urtea bururatzean, ez zuek eta zuen herritarrak ez zaizte ohartuko ere 100-eko bat hori baztertu duzuela gure kulturaren alde!

Beraz, zertako uzkur egon? zertako ez egin guk bezala elduden urtean berean? Otoi; orrhoit nere gaurko deiaz.

Adixkide maiteak = luzaxko ari naiz eta barkatu. Orai bururatuko dut Zerbitzari zenari galde bat eginez, fagore bat galdatuz:

Mundu huntan zinelarik, apheza zinen eta otoi-tza maite zinuen. Eskual kultura-ren aldeko gudari bat zinen, pilotaren bidez eta izkuntzaren bidez.

Zure denboran ere baziren:

GAUDEN GU erraiten zutenak eta egiten zutenak; ez baita guti! eta

GOAZEN AINTZINA erraiten zutenak eta entseatzen zirenak; ez baita sobera!

Denek Eskual nortasuna zerbitzatu duzue, bakotxak bere gisa.

Pilotan ere, aintzinekoak behar du saka edo bote tzarra ateratu eta kintzea egin, bazterrak bilatuz, marrari tiratuz, airetik moztuz. Giblelekoak aldiz, kintzea atxiki, ez galdu.

Bi joko horiek elgarri josiz dire partidak irabazten. Bainan, aintzinekoa eta giblelekoa bakotxa bere alde jokatu, partida galtzen da.

Zure denboran ere baziren "kixki-kaxkak" *GAUDEN GU* alderdikarien eta *GOAZEN AINTZINA* alderdikarien artean. Baziren, orduan ere, zakarkeriak eta bortizkeriak bainan hizkuntzaz eta izkirionez.

Oraino bortizkeria, aldiz, gorputzeko bortizkeria da eta, maizegi, *ODOL IXURTZEZKO BORTIZKERIA*.

Egizu Jaun Jainkoari otoitz, Zerbitzari maitea, gure lurra maite dutenek eta zerbitzatu nahi dutenek, egin dezatela GAUDEN GU gisa edo GOAZEN AINTZINA gisa, BAINAN ODOL *IXURTZERIK GABE*.

Bihotzetik milesker otoitz hori egiteaz eta ikus arte, egun batez, zeruan ere, hemen bezala, diren Azkaine herrian eta Euskadi aberrian!